

Stanovisko SOC/528 Evropský program pro bezpečnost

Podrobnější informace k závěrům a doporučením stanoviska

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV, dále jen „Výbor“) vítá sdílení prostředků členských států v boji proti obchodování se střelnými zbraněmi a municí a proti terorismu.

Výbor se domnívá, že navrhovaná směrnice a sdělení jsou nutné pro vybudování bezpečnější Evropy pro všechny, kteří žijí na jejím území, neboť boj proti terorismu je ve společné pravomoci členských států a Unie. Zde vyvstává otázka možných závazných opatření, která by se směrnice mohla snažit uložit členským státům. Členské státy jsou odpovědné za to, aby se udělalo vše pro zabránění a potírání všech forem organizovaného zločinu a zejména terorismu, bez ohledu na to, čím jsou motivovány. Stejně tak jsou orgány EU odpovědné za pomoc s koordinací a harmonizací úsilí nutného k omezení šíření tohoto typu násilné trestné činnosti.

Tyto legislativní změny jsou součástí širšího úsilí, jež je v současných mezinárodních politických podmínkách obtížné a jehož snahou je vypořádat se s typem hrozby, která ze své povahy míří na základy evropských demokratických systémů. Šíření strachu, štěpení veřejného mínění, podporování stereotypů o určitých skupinách lidí, oslabování rovnováhy mezi orgány veřejné správy a posilování silových orgánů na úkor demokratických zastupitelských orgánů – to vše jsou očekávané dopady teroristické činnosti, které je třeba řešit s odhodláním a vizí. Výbor se domnívá, že v Evropě můžeme žít *bezpečně* a současně *svobodně*.

Výbor se domnívá, že rozvíjení nástrojů pro předcházení radikalizaci, které budou součástí širšího programu zaměřeného na sociální, ekonomické, kulturní, náboženské a politické příčiny šíření podobných hrozeb je vítané a je nutné je koordinovat s činnostmi týkajícími se potírání a trestání terorismu. Radikalizace však automaticky neznamená ani sklon ani podněcování k použití násilí. Politiky a programy zaměřené na prevenci by měly být zacíleny na jednotlivce a skupiny nejvíce náchylné k použití násilí za účelem terorismu. Stěžejní úlohu při úpravě podmínek, které usnadňují radikalizaci a sklon k používání násilí, hraje občanská společnost.

Kromě vyjasnění právních předpisů a zlepšení spolupráce členských států ve výše uvedených oblastech je nutné koordinovat zahraniční politiku EU zaměřenou na Blízký východ a severní Afriku, což jsou oblasti, které v nedávné době prošly velkými a často násilnými transformacemi, jež v některých případech vedly k nestabilitě a konfliktům. Hrozba terorismu se v posledních letech stala velmi závažnou vzhledem k aktivním oblastem konfliktu, na něž se upírá zájem a nadšení velkého počtu evropských občanů, kteří zde absolvují i výcvik. Existence vleklých konfliktů v této oblasti, a to i v utlumeném stavu, povede a zmobilizuje řadu skupin a jednotlivců k organizování teroristických akcí. Výbor považuje za prioritu jasnější zapojení do úsilí o stabilizaci, rozvoj a demokratizaci v této oblasti. Prioritou musí být boj proti chudobě, korupci a politickému a sociálnímu vyloučení.

Výbor se domnívá, že prioritou členských států a evropských orgánů musí být drastické omezení přístupu ke střelným zbraním, municí a výbušninám. Nedávné útoky v Evropě ukázaly, že osoby zapojené do teroristické činnosti nakupují nebezpečné střelné zbraně na černém trhu, kde je velmi různorodá nabídka. Propojení teroristických skupin s organizovaným zločinem představuje velké riziko pro bezpečnost evropských občanů, a nejen jich.

Výbor podporuje vyjasnění právních předpisů týkajících se obětí terorismu. Oběti terorismu potřebují rychlou a účinnou pomoc, a to jak bezprostředně po incidentu, tak ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Je také nutné lépe rozumět sociálním, ekonomickým a psychologickým důsledkům teroristických útoků pro komunity, jednotlivce a odvětví hospodářské činnosti. Výbor vyzývá

Evropskou komisi, aby tyto otázky prošetřila a na základě výsledků navrhla nezbytná opatření. Nedávné útoky mohou mít vliv na odvětví, jako je cestovní ruch a doprava, a evropské a vnitrostátní orgány mají odpovědnost za vytvoření programů podpory. Výbor upozorňuje na to, že předcházení terorismu a boj proti němu je nákladný a že Evropská unie musí zvážit finanční podporu vnitrostátního úsilí v tomto směru.

Vladimíra Drbalová

Mezinárodní vztahy – Evropské záležitosti

Členka EHSV